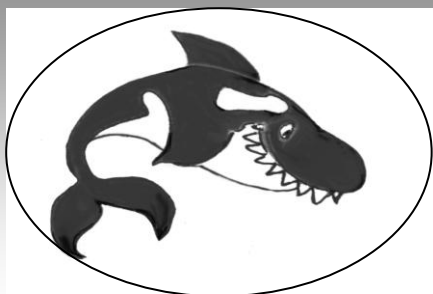

Nr 3

październik 2001

Biuletyn PPP – 1

Orka

1. **PREZENTACJA PRACY
PORADNI
PSYCHOLOGICZNO-
PEDAGOGICZNEJ NR 1**
str. 2
2. **DZIAŁ NAUKOWY:**
 - ◆ **Przemoc wobec dzieci
i między dziećmi**
str. 4
 - ◆ **Psychoemocjonalne
i wychowawcze problemy
dzieci przewlekle chorych ...**
str. 5
3. **DZIAŁ INFORMACYJNO –
PRAWNY:**
Wybrane akty prawne
str. 7

Witamy w nowym roku szkolnym. Cieszymy się, że nasza „Orka” spotkała się z życzliwym przyjęciem.

Rok szkolny 2001/02 słusznie nazywany jest „rokiem egzaminów”. Uczniów i ich rodziców oraz nauczycieli czekają po raz pierwszy nowe formy egzaminowania. Nie do pozazdroszczenia jest sytuacja tegorocznych maturzystów, którzy rozpoczęli rok szkolny nie wiedząc jaką maturę będą zdawali. Szkoda, że przedstawiciele ustępującego i szykującego się nowego rządu zapomnieli ile pracy i nerwów kosztuje ostatnia klasa szkoły średniej.

Już niedługo okaże się, czy będziemy świadkami kolejnej nowelizacji, znowelizowanej w kwietniu 2000 r. Karty Nauczyciela. Ważą się losy naszych wynagrodzeń i uprawnień wynikających z Karty Nauczyciela.

Mamy świadomość, że ten rok szkolny nie będzie dla nas, pracowników oświaty, łatwy. Będziemy starali się towarzyszyć Państwu we wszystkich ważnych dla naszego środowiska zawodowego wydarzeniach.

Kolegium Redakcyjne:

*Beata Trojan, Elżbieta Ozaist,
Jolanta Skóra, Jolanta Dąbrowska,
Jolanta Wójtowicz, Jacek Biłko,
Monika Kopec.*

Kolegium Redakcyjne

Prezentacja pracy Poradni Psychologiczno Pedagogicznej Nr 1

DYREKTOR - MGR JOLANTA SKÓRA
Z-CA DYREKTORA - MGR JOLANTA DĄBROWSKA

Poradnia nasza obejmuje opieką przede wszystkim dzieci i młodzież z większości przedszkoli i szkół śródmiejskich. Usługi poradni są nieodpłatne, świadczone z pełnym poszanowaniem praw dziecka i jego rodziców (opiekunów prawnych) do poufności danych osobowych i wyrażania zgody na wszelkie podejmowane działania. Jesteśmy placówką rejonu „Śródmieście”. W Poradni są zatrudnieni psycholodzy, pedagodzy, terapeuci, reedukatorzy, logopedzi, surdopedagodzy, psychiatra.

Każda z placówek (szkoła, przedszkole) ma przydzielonego z ramienia poradni swojego opiekuna – psychologa, a w przypadku szkół podstawowych i gimnazjów również pedagoga.

Opieka psychologiczna nad szkołami:

mgr Jolanta Dąbrowska	SP Nr 22, 45
mgr Jacek Biłko	VIII LO, XX LO, Gim. Nr 73
mgr Ewa Jagielak - Znamierowska	SP Nr 4, 11, 128, Gim. Nr 11
mgr Piotr Jakimowski	SP Nr 2, 18, 60
mgr Barbara Jasak	SP Nr 16, 64
mgr Dorota Krzywicka	VI LO, XIII LO, XXIII LO, XXIV LO, Zesp. Szk. Ekonom. Nr 3
mgr Barbara Piśko	SP Nr 20, 39, Gim. Nr 4, 7
mgr Barbara Popielska	SP Nr 3, 75, 114, Gim. Nr 8
mgr Marek Tokarski	I LO, V LO, XXVII LO, Zesp. Szk. Ekonom. Nr 1, Zesp. Szk. Przem. Spoż.
mgr Beata Trojan	SP Nr 8, 13, 95, 96, Gim. Nr 2, 5, 10
mgr Mariola Turcza	II LO, Zas. Szk. Zaw. Nr 9
mgr Izabela Wala	XXVI LO, LO w Zesp. Szk. Mistrz. Sport., Zesp. Szk. Energet., Zesp. Szk. Inż. Środow. i Melioracji, Tech. Kolej., Zesp. Szk. Zawod. Polsk. Górn. Naft. i Gazown., Zesp. Szk. Mech. Nr1, Zesp. Szk. Mech. Nr 4, Zesp. Szk. Chem., Zesp. Szk. Zawod. Nr 1
mgr Jolanta Wójtowicz	SP Nr 9, Gim. Nr 1
mgr Maria Zaremba	Sp Nr 1, 7, 38

Opieka pedagogiczna nad szkołami:

mgr Jolanta Skóra	SP Nr 45
mgr Maria Adles	SP Nr 3, 9, 38, 114, 122, Gim. Nr 1
mgr Elżbieta Czarnecka	SP Nr 13, 64, Gim. Nr 2
mgr Ewa Handerek	SP Nr 8, 95, 96, Gim. Nr 5, 10
mgr Renata Kałuża	SP Nr 39, Gim. Nr 7
mgr Małgorzata Klik	SP Nr 1, 7,
mgr Monika Kopeć	SP Nr 4, 10, 11, 128, Gim. Nr 6, 11
mgr Zofia Krużelecka	SP Nr 18, 20, 22, Gim. Nr 4
mgr Krystyna Marchaj	SP Nr 2, 60, Gim. Nr 9
mgr Małgorzata Ostrowska - Krępa	SP Nr 16, 75, Gim. Nr 8

Opieka psychologiczna w przedszkolach:

mgr Jolanta Dąbrowska	Przedszk. Nr 1, 20, 31, Zgromadzenia Sióstr Felicjanek, Zgromadzenia Sióstr Służebniczek
mgr Wanda Bacewicz	Przedszk. Nr 4, 18, 44, 66, 79, 124, 162, Zgromadzenia Sióstr Sercanek, Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia
mgr Wanda Kraus	Przedszk. Nr 12, 14, 27, 65, 123, 178, 42 – Sióstr Urszulanek Unii Rzymskiej
mgr Lidia Michalska	Przedszk. Nr 90, 114, 122, 139, 171, 41 - Zgromadzenia Sióstr Augustianek, Akademia pięcio- i sześciolatków (Pałac Młodzieży), Dom Kultury (ul. Józefa)

Na terenie Poradni można uzyskać różne formy pomocy indywidualnej i grupowej w ramach wymienionych poniżej działów:

Psychoterapia

mgr Maria Turcza
mgr Jacek Biłko
mgr Marek Tokarski
mgr Barbara Jasak

Logopedia

mgr Jadwiga Gąszowska
mgr Jadwiga Pajor
mgr Krystyna Marchaj
mgr Małgorzata Ostrowska – Krępa

Reedukacja dysleksji

mgr Zofia Gwoździwicz
mgr Marta Niemira
mgr Małgorzata Ostrowska - Krępa

Relaksacja

mgr Barbara Piśko
mgr Grażyna Grochowska (wolontariat)

Orientacja zawodowa

mgr Anna Weyssenhof
mgr Elżbieta Ozaist – badania psychologiczne (indywidualne i zbiorowe)
mgr Jolanta Wójtowicz – badania psychologiczne (indywidualne i zbiorowe)
mgr Dorota Krzywicka – badania psychologiczne (zbiorowe)

Dyskalkulia

mgr Małgorzata Klik

Kinezylogia edukacyjna metodą Dennisona

mgr Renata Kałuża
mgr Barbara Piśko

Konsultacje psychiatryczne

Lek. Med. Marian Huplik

Terapia dzieci słyszących rodziców głuchoniemych

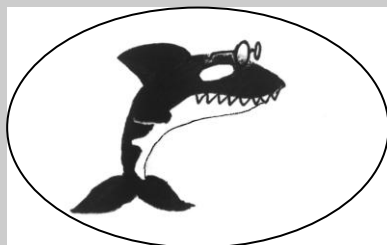
mgr Maria Ilińska - surdopedagog

Wizyty prosimy umawiać przez pedagogów szkolnych, bądź bezpośrednio (telefonicznie lub osobiście) z pracownikami poradni.

ZESPÓŁ ORZEKAJĄCY – jego zadaniem jest kwalifikowanie dzieci i młodzieży niepełnosprawnych do odpowiednich form kształcenia (nauczanie indywidualne, kształcenie specjalne, zajęcia rewalidacyjno – wychowawcze).

Posiedzenia Zespołu Orzekającego odbywają się zazwyczaj w pierwszy i trzeci czwartek każdego miesiąca. Kompletne dokumenty należy składać najlepiej osobiście do opiekunów szkół z ramienia poradni, najpóźniej na trzy dni przed posiedzeniem zespołu.

Opracowała: Elżbieta Ozaist – psycholog (PPP-1)

DZIAŁ NAUKOWY

Przemoc wobec dzieci i między dziećmi

Przyczynami przemocy wobec dzieci i między dziećmi mogą być konflikty między dorosłymi, patologie rodzinne, pijaństwo, złe warunki życia, w tym bezrobocie. Dziecko „służy” wtedy

starszym do rozładowywania frustracji, ale też wiele osób uważa, że bicie to najskuteczniejszy sposób egzekwowania posłuszeństwa. Ale przemoc, która jest zaprzeczeniem miłości nie może być stosowana

pod pretekstem metody wychowawczej. Co prawda Kodeks Rodzinny i opiekuńczy mówi o „władzy rodzicielskiej” a dzieciom nakazuje „posłuszeństwo rodzicom”, jednak równocześnie w świetle kodeksu – władza rodzicielska nie ma służyć korzyści rodziców ale interesowi dziecka.

Najbardziej szkodliwą psychicznie formą przemocy wobec dziecka jest nadużycie seksualne (temu zagadnieniu poświęcony zostanie odrębny artykuł). Dzieci bezbronne i zastraszone przez rodziców stają się zakładnikami dorosłych, którzy rekompensują przemocą wobec słabszego, swoje niepowodzenia życiowe. Często dzieci milczą, boją się ujawnić problemy swojej rodziny, ale wysyłają inne sygnały. Trzeba umieć rozpoznać zmianę w zachowaniu dziecka – nadmierne pobudzenie lub zamykanie się w sobie, wulgarne zachowania i słowa, bóle głowy lub brzucha, apatia, depresja itp. U dziecka dominuje poczucie winy, wstyd i lęk, czasem jednak również agresja skierowana przeciwko słabszym lub prowokowanie silniejszych.

Już w 1929 r. na Kongresie Medycyny Sądowej przedstawiono raport „o znęcaniu się nad dzieckiem”. Wyodrębniono fizyczne obrażenia jakie ponoszą dzieci w wyniku maltretowania przez dorosłych. W 1961 r. Zespół Dziecka Maltretowanego BCS (the Battered Child Syndrom) został uznany na świecie za chorobę społeczną. W Polsce lekarze nadal często nie mają dostatecznej wiedzy na ten temat i dołączają do tych, którzy uważają, że nie należy „mieszać się w sprawy rodzinne”. Stosowanie przemocy fizycznej i psychicznej wobec dzieci jest w Polsce karalne (art. 184 §1 KK). Wykorzystywanie seksualne dzieci (poniżej 15 r.ż.) również podlega karze (art. 176 KK).

Od 10 lat obowiązuje w Polsce Konwencja o Prawach Dziecka. Art. 19: „Państwo będzie podejmowało wszelkie kroki w dziedzinie ustawodawczej, administracyjnej, społecznej oraz wychowawczej dla ochrony dziecka przed wszelkimi formami przemocy fizycznej bądź psychicznej, krzywdy lub zaniedbania bądź złego traktowania lub wyzysku – w tym ochrony przed wszelkimi formami wyzysku seksualnego i nadużyć seksualnych (art. 34). Art. 37: „Państwo zapewni, by żadne dziecko nie podlegało torturom lub nieludzkiemu czy poniżającemu traktowaniu lub karaniu”.

Dokąd po pomoc:

- Pedagog szkolny (w swojej szkole)
- Poradnia Rodzinna (w swoim rejonie)
- Policja „Pomóż sobie i policji” – całodobowy telefon: 413-44-44, 615-19-97, Komenda Miejska Policji – ul. Lubicz 21, tel.: 615-25-10 (12)
- Ośrodki Pomocy Społecznej (rejonowe)
- Komitet Ochrony Praw Dziecka (rzecznik Praw Dziecka – Roman Ficek) ul. Łobzowska 67, tel.: 632-95-11
- Małopolski Pełnomocnik Rzecznika Praw Ofiar – Zbigniew Ziobro, tel.: 0603-125-994
- „Niebieska Linia” – telefon dla ofiar przemocy w rodzinie: 0-800-120-002 (bezpłatny, w godz. 10-22)
- Ogólny telefon Zaufania: 413-71-33, pon.– pt., w godz. 16 – 21
- Młodzieżowy Telefon Zaufania: 988, codziennie w godz. 10 – 20, dwa ostatnie piątki każdego miesiąca w godz. 15 – 20, dyżur społeczno – prawny
- Telefon Zaufania dla Narkomanów: 430-61-46, w godz. 9 – 18

Krzywdzone dzieci nie potrafią się skarżyć. Pozostawione same sobie tracą radość, wycofują się, budują mur wokół siebie, uciekają z domów, czasem popełniają samobójstwa, ale też atakują innych. Głęboko zranione dziecko czasem jako jedyny sygnał lub odwet wykona atak na inne, słabsze dziecko. Wiadomo też, że jeśli nie otrzymają pomocy i nie znajdą wokół siebie pozytywnych wzorców i oparcia w dorosłych, same w dorosłym życiu powtórzą zachowania rodziców. Bite będą bić.

Są dwa podstawowe czynniki ryzyka, które zdecydują o tym czy młody człowiek zacznie w najbliższej przyszłości poszukiwać mocnych wrażeń i stanie się groźny dla otoczenia: 1) – to kłopoty w nauce, 2) – brak właściwego nadzoru ze strony rodziców i kontroli spędzania wolnego czasu. Na dalszy plan zeszyły takie czynniki, które do tej pory uważaliśmy jako najbardziej zagrażające jak: pochodzenie społeczne, sytuacja materialna rodziców, wychowywanie w niepełnej rodzinie. Odrącanie lub obojętność emocjonalna w rodzinie powodują ucieczkę w patologię. Skutki zaniedbań i błędów wychowawczych zaczynają być najbardziej widoczne gdy dziecko wkracza w okres dorastania (11 – 12 lat). Wtedy często po raz pierwszy dziecko sięga np. po papierosa, alkohol, narkotyki, zaczyna wchodzić w grupy, identyfikuje się z innymi w podobnej sytuacji. Znajdując oparcie w grupie innych podobnie sfrustrowanych i lepiej już zorganizowanych, coraz bardziej oddala się od rodziców, którzy tracą kontrolę i wpływ na to jak dziecko spędza czas i z kim przebywa. Jest to początek drogi, która prowadzi młodego człowieka donikąd.

Największy błąd jaki mogą popełnić rodzice dziecka, które przekroczyło 10 r. ż., to pozostawić je bez nadzoru i opieki. Na swobodę i więcej luzu i starsi i dzieci muszą sobie „zapracować”, ustalając jasne, mądre reguły postępowania tak, aby obie strony miały poczucie kontroli i opieki.

Szkoła powinna zajmować większe miejsce w życiu ucznia i odgrywać znaczniejszą rolę w organizowaniu czasu wolnego. Otwarte świetlice i boiska oraz sale gier, biblioteki i komputery to alternatywa dla patologii rodzącej się przed zamkniętymi drzwiami placówek oświatowych. A do pedagogów szkolnych, poza wielką wrażliwością na sprawy dzieci, powinno należeć wczesne dostrzeżenie i reagowanie na przejawy budzące podejrzenia.

- ⇒ Telefon Zaufania dla Rodzin Narkomanów: 412-77-22, pon. – pt., w godz. 16 – 19
- ⇒ Centrum Pomocy Ofiarom Przestępstw i Patologii Społecznej – Stowarzyszenie „Katon” – ul. Dominikańska 3/26, tel.: 429-55-25
- ⇒ Ośrodek Interwencji Kryzysowej, ul. Radziwiłłowska 8b, tel.: 421-92-82 (bezpłatna całodobowa pomoc)
- ⇒ Towarzystwo Interwencji Kryzysowej, ul. Piłsudskiego 13, tel.:420-10-33,wew.411
- ⇒ Dom Otwartych Drzwi, ul. Różana 5, tel.:267-49-00, 267-07-63 - pomoc dzieciom i młodzieży w każdej sytuacji (psycholog, pedagog, terapeuta, duszpasterz)
- ⇒ Ośrodek Interwencyjno – Mediacyjny Komitetu Ochrony Praw Dziecka, ul. Lubomirskiego 21, od wtorku do czwartku, w godz.: 15 – 17³⁰, tel>: 430-35-03
- ⇒ Całodobowy Telefon Zaufania dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin, tel.: 425-57-50
- ⇒ Punkt Konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin, ul. Rozrywka 1, tel.: 411-60-44, wt.: 12 – 18, śr., czw., pt. w godz. 8-14³⁰
- ⇒ Informacja Toksykologiczna, Os. Złotej Jesieni 1, Szpital im. Rydygiera, tel.: 411-99-94
- ⇒ Stowarzyszenie Przeciw Przemocy w Rodzinie „Promyk”, ul. Radziwiłłowska 8b, tel.: 421-82-42, śr. i sob., w godz. 17³⁰-19³⁰
- ⇒ Towarzystwo – Kobiety Przeciw Przemocy oraz Schronisko dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, Os. Krakowiaków 46, tel.: 425-81-70 (dyżury psychologa, pedagoga, pracowników socjalnych, prawnika, psychiatry)

Izabela Wala – psycholog (PPP-1)

PSYCHOEMOCJONALNE I WYCHOWAWCZE PROBLEMY DZIECI PRZEWLEKLE CHORYCH

Choroba jest jednym z najbardziej niepożądanych zjawisk w życiu i rozwoju dziecka. Zaburza ona bowiem zdrowie, utrudnia zaspokojenie potrzeb psychicznych i naraża je na wiele trudnych sytuacji, przenikając wszystkie sfery jego życia i rozwoju. W trakcie jej trwania może nastąpić zaostrzenie objawów chorobowych, zmniejszenie ich nasilenia lub czasowe ustąpienie. Ważnym jest więc ścisłe porozumienie i współdziałanie lekarzy, rodziców, nauczycieli i psychologów w procesie leczenia i wychowywania, gdyż to stanowi nie tylko szansę na uzyskanie pozytywnych rezultatów zdrowotnych i rozwojowych, ale stwarza również możliwość uniknięcia negatywnych konsekwencji psychologiczno- społecznych.

Istnieją pewne cechy choroby przewlekłej, które powodują, że spostrzegana jest ona jako szczególnie uciążliwa i trudna do zaakceptowania. Są to:

1. długotrwałość choroby i jej leczenia;
2. burzliwy przebieg, możliwość pogorszenia i niebezpieczeństwo zagrożenia dla życia;
3. konieczność okresowych pobyków w szpitalu i absencji w szkole, co zmusza do rozłąki i utrudnia podtrzymywanie przyjaźni;
4. uwiązanie do instytucji sprawującej opiekę medyczną i podporządkowanie się jej rytmowi funkcjonowania;
5. cierpienie fizyczne związane z chorobą i sposobami leczenia;
6. inwazyjność leczenia - konieczność operacji, stosowania uciążliwych zabiegów i form leczenia np.: inhalatorów, środków farmakologicznych.

Choroba przewlekła i leczenie może wywoływać ponadto:

1. niepełnosprawność fizyczną;
2. zmiany wyglądu np.: niski wzrost, błądź, nadmierne wychudzenie lub otyłość, zmiany na skórze i inne;

3. trwale zniekształcenia i zeszpecenia ciała np.: ślady pooperacyjne;
4. uzależnienie od aparatury medycznej i innych urządzeń medycznych;
5. inne uciążliwości np.: nadmierną potliwość, zmniejszoną wydolność oddechową itp.;
6. opóźnienia rozwojowe;
7. obniżenie sprawności i wydolności fizycznej;
8. ograniczenia możliwości przebywania w zdrowym środowisku rówieśniczym /niemożność wyjazdu całkowita lub w pewnych okresach na zielone szkoły, udziału w zajęciach sportowych - basen, lodowisko/;
9. konieczność trwałej zmiany trybu życia dziecka i rodziny.

Choroba przewlekła wywierając silny wpływ na psychikę dziecka, zasadniczo zmienia jego tryb życia. Naruszone zdrowie fizyczne powoduje, że takie dziecko jest fizycznie słabsze, łatwiej ulega zmęczeniu, jest narażone na silniejsze przeżywanie stresów i frustracji, niejednokrotnie jest mniej odporne na wysiłek umysłowy.

Person twórca socjologicznego modelu choroby uważał, że choroba powoduje zmiany w społecznym funkcjonowaniu człowieka, a istota tej zmiany tkwi w ograniczeniu lub całkowitym pozbawieniu człowieka chorego kontynuowania pełnionych dotąd ról i zmuszenie go do wejścia w rolę osoby chorej. Z rolą osoby chorej łączą się pewne przywileje i wymagania. Człowiek chory może uwolnić się od pewnych obowiązków i odpowiedzialności, pozwolić sobie na regres aktywności. Chory ma przywilej korzystania z pomocy innych osób prezentowania wobec nich postawy roszczeniowej i oczekiwania opieki z ich strony. Równocześnie musi przestrzegać wymagań stawianych mu przez zespół medyczny i specjalistów. Choroba jako szczególny rodzaj sytuacji trudnej, prowadzi do dezorganizacji psychiki

dziecka, począwszy od drobnych nieprawidłowości /np. zmian nastroju/ aż do wyraźnej patologii /psychonewrozy, czy nawet psychozy/.

W przeżyciach dzieci z problemami zdrowia i rozwoju często dominują emocje negatywne:

- * lęk
- * gniew
- * przygnębienie
- * depresja
- * agresja
- * czasami też pojawia się nastrój euforyczny wyrażający się kompletną beztróską o swoją przyszłość.

Lęk o dużym nasileniu staje się dla dziecka czynnikiem dezorganizującym działanie i strukturę jego osobowości mogącą prowadzić do trwałych destrukcyjnych zmian osobowości, najczęściej typu nadaktywności psychomotorycznej. U dzieci przewlekłe chorych lęk przed kolejnym nowym bólem zwykle łączy się ze strachem przed utratą kontaktu z matką, a więc utratą poczucia bezpieczeństwa, oraz strachem przed nowym obcym środowiskiem. Ten strach i brak poczucia bezpieczeństwa, wyniesiony z okresu dzieciństwa, przekształca się w okresie dorastania w lęk przed brakiem akceptacji przez środowisko. Może rodzić poczucie winy i wstydu, kształtować i utrwalać postawę lękową. Taki stan rzeczy sprzyja budowaniu negatywnego, pełnego niebezpieczeństw obrazu świata zewnętrznego. Tak zbudowany obraz z kolei przeszkadza, a czasem wręcz uniemożliwia realizację celów, prowadząc do frustracji negatywnie wpływając na wszelkie relacje z najbliższym otoczeniem.

Dziecko przewlekłe chore mające świadomość swoich ograniczeń buduje swoje „ja realne”, konfrontuje go z „ja idealnym”, postrzega dużą różnicę i traci siłę motywacji do doskonalenia siebie i pracy nad sobą. Stan idealny staje się nieosiągalnym marzeniem, a realny obraz samego siebie jest oceniany coraz bardziej ujemnie.

Sądy wartościujące wyznaczają z kolei poczucie mniejszej wartości, a to z kolei wpływa na obniżenie akceptacji własnej osoby. Dziecko chore może więc znaleźć się w stanie przygnębienia emocjonalnego, którego wyrazem może być apatia i bierność.

Inne dzieci mogą natomiast manifestować wzmożoną aktywność psychoruchową objawiającą się np.: „skłonnością do gwałtownych wybuchów złości, gniewu, buntu, przekory, negatywizmu, nadmierną skłonnością do wzruszeń, płaczliwości, niepokoju ruchowego” / Traczyk 1997/.

Ograniczenia wielopłaszczyznowej aktywności początkowo stają się źródłem gniewu, złości, a później mogą przeradzać się w agresję ujawniając

się w aktach zachowań agresywnych, kierowanych na zewnątrz lub jako akty autoagresji. Przeżycia emocjonalne niejednokrotnie łączą się z negatywnymi objawami wegetatywnymi: obgryzaniem paznokci, jękiem, zaburzeniami snu, bólami głowy, brakiem apetytu, zaburzeniami łaknienia, niestrawnościami, biegunkami, zaparciami oraz moczeniem nocnym. Długo trwające doznanie bólu i niedyspozycji wywołuje u dziecka poczucie zmęczenia.

W psychologii klinicznej pod pojęciem „zmęczenie” rozumie się uogólnioną, regulacyjną czynność obronną, która sygnalizuje, że nastąpiło większe wydatkowanie energii niż na to pozwala aktualnie istniejący jej zapas. Taki stan rzeczy objawia się zazwyczaj spadkiem ogólnej aktywności i negatywnym samopoczuciem. Przewlekła choroba somatyczna utrudnia więc dziecku należyte wypełnianie roli ucznia i członka grupy rówieśniczej. Napotykanne trudności w szkole spowodowane są tym, że organizacja i tempo procesu nauczania, wymiar realizowanych zadań, sposób stawiania wymagań nie uwzględniają indywidualnych potrzeb i możliwości dziecka. Choroba zmniejsza szansę na osiągnięcie sukcesu naruszając poczucie własnej wartości, wpływając osłabiająco na motywację do podejmowania dalszych wysiłków, wyzwalając lęk wobec antycypowanej porażki i w efekcie niejednokrotnie powoduje nieporozumienia i zepchnięcie dziecka na margines społeczności szkolnej, uniemożliwiając mu zaspokojenie potrzeby samorealizacji.

Dzieci z uogólnionymi objawami nadpobudliwości i zahamowania źle adoptują się do wymagań nauczycieli i norm obowiązujących w grupie rówieśniczej. Mają trudności w pełnieniu różnych ról społecznych. W przypadku nadpobudliwości są nadaktywne, źle zorganizowane i niewytrwałe, słabo kontrolują swoje reakcje i zachowania.

Natomiast dzieci zahamowane cechuje obniżona aktywność, maskowana nadwrażliwość lub wręcz obojętność na różne bodźce i sytuacje o zabarwieniu emocjonalnym, spowolnienie ruchowe i intelektualne. Powoduje to, mimo prawidłowego rozwoju, niemożność sprawnego wywiązywania się i wypełniania powierzonych im zadań /Spionek/. Dzieci te zwykle unikają wspólnego z innymi działania i występowania w sytuacjach ekspozycji w grupie. Trudności w przystosowaniu wynikają też z odmiennego, złego niejednokrotnie samopoczucia fizycznego, rozlicznych absencji.

Barbara Jasak – psycholog (PPP-1)

DZIAŁ INFORMACYJNO - PRAWNY

ROK SZKOLNY 2001/02 - WYBRANE AKTY PRAWNE

Wojciech Książek
(przy współpracy Departamentów)

1. Ustawa z dnia 23 sierpnia 2001 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty, ustawy - Przepisy wprowadzające reformę ustroju szkolnego, ustawy - Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw, zawiera nowelizację m.in.: *ustawy o systemie oświaty, ustawy - Przepisy wprowadzające reformę ustroju szkolnego, ustawy - Karta Nauczyciela, przepisów przejściowych zawartych w nowelizacji KN z 18 lutego 2000 r., ustawy - Kodeks Pracy, ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, ustawy o szkolnictwie wyższym, ustawy o pomocy społecznej, ustawy o ubezpieczeniu społecznym, ustawy o uprawnieniach do bezpłatnych i ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego, ustawy o badaniach i certyfikacji, ustawy - Kodeks karny wykonawczy, ustawy - Prawo o ruchu drogowym (ustawa z dnia 23 sierpnia 2001 r. określana jest potocznie mianem "czyszczącej")*,
2. Ustawa z dnia 25 lipca 1998 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty (Dz.U. Nr 117, poz. 759),
3. Rozporządzenie MEN z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół. (Dz.U. Nr 61, poz. 624),
4. Rozporządzenie MEN z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych. (Dz.U. Nr 61, poz. 626),
5. Rozporządzenie MEN z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego, kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół oraz kształcenia w profilach w liceach profilowanych. (Dz.U. Nr 61, poz. 625),
6. Rozporządzenie MEN z dnia 20 lipca 2001 r. w sprawie organizacji roku szkolnego. (Dz.U. Nr 79, poz. 844),
7. Ustawa z dnia 20 lipca 2001 r. o zmianie ustawy o szkolnictwie wyższym, ustawy o wyższych szkołach zawodowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 85, poz. 924),
8. Ustawa z dnia 18 lutego 2000 r. o zmianie ustawy-Karta Nauczyciela (Dz.U. Nr 19, poz. 239),
9. Rozporządzenie MEN z dnia 21 marca 2001 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów w szkołach publicznych. (Dz.U. Nr 29, poz. 323),
10. Rozporządzenie MEN z dnia 19 października 1999 r. w sprawie wymagań, jakim powinni odpowiadać egzaminatorzy okręgowych komisji egzaminacyjnych oraz warunków wpisywania i skreślenia egzaminatorów z ewidencji egzaminatorów. (Dz.U. Nr 93, poz. 1071),
11. Rozporządzenie MEN z dnia 3 sierpnia 2000 r. w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli. (Dz.U. Nr 70, poz. 825),
12. Rozporządzenie MEN z dnia 10 października 1991 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określania szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli nie mających wyższego wykształcenia (Dz.U. z 1991 r. Nr 98, poz. 433 z późn. zm.)
13. Rozporządzenie MEN z dnia 14 lipca 2000 r. w sprawie wymagań, jakim powinni odpowiadać eksperci wchodzący w skład komisji egzaminacyjnych i kwalifikacyjnych dla nauczycieli ubiegających się o awans zawodowy oraz warunków wpisywania się na listę ekspertów i skreślenia z niej. (Dz.U. Nr 70, poz. 822),
14. Rozporządzenie MEN z dnia 3 sierpnia 2000 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach: technik archiwista, technik budownictwa, technik geodeta, technik handlowiec, technik hutnik, technik instrumentów muzycznych, technik ochrony fizycznej osób i mienia, technik organizacji reklamy, technik technologii drewna, technik technologii odzieży, technik włókiennik i mechanik pojazdów samochodowych (Dz.U. Nr 78, poz. 887),
15. Rozporządzenie MEN z dnia 18 grudnia 1997 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz.U. z 1998 r. Nr 4, poz. 9 z późn. zm.),
16. Rozporządzenie MEN z dnia 29 grudnia 2000 r. w sprawie zasad podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. Nr 122, poz. 1330 z późn. zm.),
17. Zarządzenie Nr 29 MEN z dnia 4 października 1993r. w sprawie zasad organizowania opieki nad uczniami niepełnosprawnymi, ich kształcenia w ogólnodostępnych i integracyjnych publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach oraz organizacji kształcenia specjalnego (Dz. Urz. MEN Nr 9, poz. 36 z późn. zm.) - *opracowany*

został projekt nowego rozporządzenia MEN w sprawie zasad organizowania opieki nad uczniami niepełnosprawnymi, kształcenia tych uczniów w ogólnodostępnych i integracyjnych szkołach i placówkach oraz zasad organizacji kształcenia specjalnego.

18. Projekt rozporządzenia MEN w sprawie warunków organizowania wychowania i opieki nad dziećmi i młodzieżą z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi, wymagającymi stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy (**w przygotowaniu**),
19. Projekt rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie organizacji kształcenia oraz warunków i form realizowania specjalnych działań opiekuńczo-wychowawczych w szkołach zorganizowanych przy zakładach opieki zdrowotnej, przy zakładach lecznictwa uzdrowiskowego i przy jednostkach pomocy społecznej (**w przygotowaniu**),
20. Projekt rozporządzenia MEN w sprawie sposobu i trybu organizowania indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży, którym stan zdrowia uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie do szkoły (**w przygotowaniu**),
21. Projekt rozporządzenia MEN w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania publicznych ośrodków szkolno-wychowawczych, w tym specjalnych, publicznych placówek zapewniających opiekę i wychowanie poza miejscem zamieszkania, warunków i trybu pobytu dzieci w tych placówkach... (**w przygotowaniu**),
22. Rozporządzenie MEN z dnia 12 lutego 2001 r. w sprawie orzekania o potrzebie kształcenia specjalnego lub indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży, oraz szczegółowych zasad kierowania do kształcenia specjalnego lub indywidualnego nauczania. (Dz.U. Nr 13, poz. 114),
23. Rozporządzenie MEN z dnia 15 stycznia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych i innych publicznych poradni specjalistycznych oraz ramowego statutu tych poradni. (Dz.U. Nr 13, poz. 109),
24. Rozporządzenie MEN z dnia 15 stycznia 2001 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach. (Dz.U. Nr 13, poz. 110),
25. Rozporządzenie MEN z dnia 15 lutego 1999 r. w sprawie warunków i trybu dopuszczenia do użytku szkolnego programów nauczania z zakresu kształcenia ogólnego oraz warunków i trybu dopuszczania do użytku szkolnego podręczników i zalecania środków dydaktycznych. (Dz.U. Nr 14, poz. 130 z późn. zm.),
26. Rozporządzenie MEN z dnia 24 marca 1992 r. w sprawie organizacji kształcenia umożliwiającego podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych. (Dz.U. Nr 34, poz. 150),
27. Rozporządzenie MEN z dnia 10 sierpnia 2001 r. w sprawie standardów wymagań będących podstawą przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów (**w publikacji**),
28. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 1993 r. w sprawie warunków, form i trybu przyznawania, wypłacania oraz wysokości pomocy materialnej dla uczniów. (Dz.U. Nr 67, poz. 350 z późn. zm.) - **zmiany w przygotowaniu**,
29. Rozporządzenie MEN z dnia 27 kwietnia 1992 roku w sprawie szczegółowych zasad i trybu udzielania zezwoleń na indywidualny program lub tok nauki oraz organizacji indywidualnego programu lub toku nauki (Monitor Polski, Nr 13, poz. 92) - **projekt w trakcie przygotowania**,
30. Rozporządzenie MEN z dnia 5 lipca 2001 r. w sprawie dopuszczalnych form realizacji czwartej i piątej godziny obowiązkowych zajęć wychowania fizycznego (Dz.U. Nr 79, poz. 843),
31. Ustawa z dnia 18 stycznia 1996 r. o kulturze fizycznej (Dz.U. Nr 25, poz. 113 z późn. zm.),

Opracowała: Jolanta Wójtowicz – psycholog (PPP-1)

Dnia 8 czerwca 2001 r. – Sejm RP uchwalił „Ustawę o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów”. Po podpisaniu jej przez Prezydenta RP, ustawa została ogłoszona w Dzienniku Ustaw z dnia 18 lipca 2001 r. (Dz. U. z dn. 18 lipca 2001 r. Nr 73, poz. 763). Zgodnie z art. 64 tej ustawy „**ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.** z wyjątkiem artykułu 62 ust.1, który wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia”. Art.62, ust.1 dotyczy powołania przez ministra właściwego do spraw pracy Komitetu Organizacyjnego Izby Psychologów.